

Προς
Το
ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
Πειραιώς 132

Αθήνα, 19/12/2022
Αρ. Πρωτ.: 1447

11854 Αθήνα

Υπόψη: Αν. Καθ. Αθανασίου Δαγούμα, Προέδρου

Θέμα: Συμπληρωματικές απόψεις στη 2^η Δημόσια Διαβούλευση σχετικά με την πρόταση της Αρχής για την τροποποίηση του Κανονισμού για τη Μεθοδολογία του Απαιτούμενου Εσόδου και των Τιμολογίων των Δραστηριοτήτων του Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου

- Σχετικά: (1) Επιστολή ΔΕΣΦΑ αρ. πρωτ. 141483, 10.06.2022 με θέμα «Υποβολή εισήγησης αναφορικά με την αναθεώρηση του Κανονισμού Τιμολόγησης ΕΣΦΑ»,
- (2) Επιστολή ΔΕΣΦΑ αρ. πρωτ. 141047, 16.05.2022 με θέμα «Συμπληρώσεις και διευκρινήσεις επί της πρότασης του ΔΕΣΦΑ σχετικά με τις αρχές τιμολόγησης και το ύψος του τιμολογίου χρήσης του Σταθμού Φόρτωσης Βυτιοφόρων στη Ρεβυθούσα»,
- (3) Η από 04.11.2022 και με αριθμό Ο-98583 επιστολή της ΡΑΕ με θέμα: «Επικείμενη νέα Δημόσια Διαβούλευση επί του Κανονισμού για τη Μεθοδολογία υπολογισμού του Απαιτούμενου Εσόδου και Τιμολόγησης των Βασικών Δραστηριοτήτων του Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου – υποβολή επικαιροποιημένης εισήγησης του Διαχειριστή»,
- (4) Ηλεκτρονική επιστολή ΔΕΣΦΑ (14/11/2022) με θέμα «Ο-98583 ΚΑΤΕΠΕΙΓΟΝ – ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ», με την οποία υπεβλήθη στην ΡΑΕ η αιτούμενη επικαιροποιημένη εισήγηση του ΔΕΣΦΑ σχετικά με τη Μεθοδολογία υπολογισμού του Απαιτούμενου Εσόδου και Τιμολόγησης των Βασικών Δραστηριοτήτων του Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου,
- (5) Επιστολή ΔΕΣΦΑ αρ. πρωτ. 1495/16.12.2022 με θέμα «Βασικές αρχές που διέπουν ένα δομικά και νομικά οργανωμένο ρυθμιστικό καθεστώς στο πλαίσιο της δημόσιας διαβούλευσης της ΡΑΕ επί του σχεδίου Κανονισμού Τιμολόγησης του ΕΣΦΑ.».

Αξιότιμε κ. Πρόεδρε,

Αναφερόμενοι στην πρόταση της ΡΑΕ με τίτλο «Κανονισμός για τη Μεθοδολογία Υπολογισμού του Απαιτούμενου Εσόδου και των Τιμολογίων των Δραστηριοτήτων του Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου», η οποία τέθηκε σε Δημόσια Διαβούλευση στην ιστοσελίδα της, αρχικά στις 4 Αυγούστου και κατόπιν στις 9 Δεκεμβρίου 2022, και συμπληρωματικώς των εισηγήσεων του ΔΕΣΦΑ που υποβλήθηκαν στην Αρχή με τα Σχετ. (1) και (4) και των θέσεων της εταιρείας μας που υποβλήθηκαν στην Αρχή με τα Σχετ. (2) και (5), θα θέλαμε να θέσουμε υπ' όψιν της Αρχής επιπροσθέτως και τα ακόλουθα:

Εισήγηση του ΔΕΣΦΑ, Παρατηρήσεις επί του κειμένου της Αρχής που τέθηκε σε Δημόσια Διαβούλευση

Ο ΔΕΣΦΑ υπέβαλε νομοτύπως την αρχική Εισήγησή του στην Αρχή τον Ιούνιο 2022 (Σχ. 1). Ωστόσο, τον Αύγουστο 2022, η Αρχή έθεσε παράλληλα με την πρόταση του ΔΕΣΦΑ σε Δημόσια διαβούλευση και την δική της Πρόταση στις 4 Αυγούστου 2022 στην οποία ο ΔΕΣΦΑ συμμετείχε καταθέτοντας τα σχόλιά του ως προς τις βασικές αρχές της ακολουθητέας μεθοδολογίας. Κατά τους επόμενους μήνες πραγματοποιήθηκαν διμερείς συναντήσεις με την Αρχή στις οποίες ο ΔΕΣΦΑ παρείχε λεπτομερή τεκμηρίωση των προτάσεών του, ενώ τελικώς υπέβαλε και νεότερη επικαιροποιημένη εισήγηση στην Αρχή (Σχ. 4), σε συνέχεια σχετικού αιτήματος της ΡΑΕ (Σχ. 3). Εντούτοις, πέραν της νεότερης αυτής Εισήγησης του ΔΕΣΦΑ, η ΡΑΕ έθεσε στην ίδια (δεύτερη) δημόσια διαβούλευση και δικής της επικαιροποιημένη πρόταση. Η τελευταία αυτή πρόταση, όμως, όπως τέθηκε στη 2^η Δημόσια Διαβούλευση (ΔΔ) στις 9 Δεκεμβρίου 2022, παρ' ότι ενσωματώνει μερικώς ορισμένα από τα στοιχεία της εισήγησης του Διαχειριστή, εισάγει, αίφνης, νέες, ουσιαστικές αλλαγές οι οποίες ούτε βασίζονται στις προτάσεις του ΔΕΣΦΑ, ούτε είχαν συζητηθεί με αυτόν στις πραγματοποιηθείσες συναντήσεις. Στην εν λόγω αναθεωρημένη πρόταση της Αρχής αφενός παραμένουν ανεπίλυτα ζητήματα που είχαν εντοπιστεί ως νομικώς και μεθοδολογικώς προβληματικά κατά την 1^η ΔΔ και αφετέρου σε αυτά προστίθενται και νέα προβληματικά ζητήματα, καθώς η Αρχή εισάγει νέες διατάξεις και πραγματοποιεί αλλαγές σε κρίσιμα θέματα της μεθοδολογίας, οι οποίες δεν βρίσκουν νόμιμο έρεισμα αλλά είναι και εσφαλμένες στην ουσία τους, κατά τα αναλυτικώς κατωτέρω αναφερόμενα.

Επί της πρότασης της Αρχής

1. Ρυθμιστικό Πλαίσιο και Υπηρεσίες του Διαχειριστή

Παροχή Μη Ρυθμιζόμενων Υπηρεσιών

Με την πρόταση της ΡΑΕ επιχειρείται ρύθμιση των εσόδων του ΔΕΣΦΑ από την παροχή υπηρεσιών μη ρυθμιζόμενων δραστηριοτήτων εν γένει. Εντούτοις, είναι πρόδηλο ότι στις περιπτώσεις αυτές η δραστηριότητα του ΔΕΣΦΑ κείται εκτός της ρυθμιστικής αρμοδιότητας της ΡΑΕ, εμπίπτει δε στο πλαίσιο εποπτείας της Αρχής μόνον καθ' ο μέτρο αφορά στην εκπλήρωση των καθηκόντων του ως Διαχειριστή Συστήματος Φυσικού Αερίου. Περιθώριο δε ρυθμιστικής/εποπτικής παρέμβασης της Αρχής θα μπορούσε να αναγνωρισθεί μόνο σε περίπτωση που αποδεδειγμένα επηρεάζεται αρνητικά η εκπλήρωση των καθηκόντων του ΔΕΣΦΑ ως Διαχειριστή Συστήματος Φυσικού Αερίου, και μόνο στον βαθμό και την έκταση που η παρέμβαση αυτή είναι απολύτως απαραίτητη, λαμβανομένης υπ' όψιν και της αρχής της αναλογικότητας. Ως εκ τούτου, η προτεινόμενη ρύθμιση ελέγχεται ως κείμενη εκτός της οικείας νομοθετικής εξουσιοδότησης, άλλως ως κακή χρήση της διακριτικής ευχέρειας της Αρχής, και συνιστά περιορισμό της οικονομικής και επιχειρηματικής δραστηριότητας του ΔΕΣΦΑ και προσβολή των δικαιωμάτων του στην οικονομική-επιχειρηματική ελευθερία και περιουσία, όπως αυτά προστατεύονται από το Σύνταγμα και υπερεθνικού χαρακτήρα διατάξεις.

Οργάνωση της εταιρείας

1. Επί της προτεινόμενης διάταξης της παραγράφου 3 του άρθρου 4 του υπό διαβούλευση κειμένου της ΡΑΕ. Προφανώς, το κύριο αντικείμενο του ΔΕΣΦΑ είναι η κατασκευή, η ανάπτυξη και η λειτουργία του ΕΣΦΑ. Ωστόσο, ο ΔΕΣΦΑ (όπως συμβαίνει με όλους τους

Διαχειριστές) δεν αποτελεί εταιρεία ειδικού σκοπού βάσει του νόμου. Ούτε η ενωσιακή ούτε η εθνική νομοθεσία προβλέπουν τέτοιο περιορισμό. Αντιθέτως, όσον αφορά στον ΔΕΣΦΑ, το καταστατικό του, το οποίο έχει εγκριθεί δυνάμει του Προεδρικού Διατάγματος 33/2007, κατόπιν προληπτικού νομικού ελέγχου του Συμβουλίου της Επικρατείας, επιτρέπει ρητά στον ΔΕΣΦΑ τόσο την ανάπτυξη άλλων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων όσο και τη συμμετοχή σε άλλες οντότητες.

2. Ενόψει αυτού, μια εκ των προτέρων οριζόντια απαγόρευση ή επιβολή άμεσων ή έμμεσων περιορισμών στη δραστηριότητα του ΔΕΣΦΑ, η οποία θα είχε ως αποτέλεσμα, στην ουσία, τη μετατροπή του ΔΕΣΦΑ σε εταιρεία ειδικού σκοπού με αποκλειστικό και μόνον αντικείμενο την κατασκευή, ανάπτυξη και λειτουργία του ΕΣΦΑ, δεν θα λάμβανε υπόψη τα ανωτέρω και ελέγχεται ως προς τη νομιμότητά της σε σχέση με τις υπερνομοθετικές επιταγές για σεβασμό της οικονομικής-επιχειρηματικής ελευθερίας.

Ειδικότερα:

α. Στην παράγραφο 3.1 του Καταστατικού του, ο κύριος σκοπός του ΔΕΣΦΑ αναφορικά με τις ρυθμιζόμενες δραστηριότητές του ορίζεται ως εξής:

"Σκοπός της Εταιρείας είναι η λειτουργία, συντήρηση, διαχείριση, εκμετάλλευση και ανάπτυξη του Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου (ΕΣΦΑ) και των διασυνδέσεων που ενσωματώνονται σε αυτό, έτσι ώστε το ΕΣΦΑ να είναι οικονομικά παραγωγικό, τεχνικά πλήρες και ολοκληρωμένο, να εξυπηρετεί τις ανάγκες των Χρηστών για φυσικό αέριο με τρόπο ασφαλής, επαρκή, αξιόπιστο και οικονομικά παραγωγικό και να διασφαλίζει τη λειτουργία μιας ενιαίας αγοράς φυσικού αερίου στην Ευρωπαϊκή Ένωση και την προστασία του περιβάλλοντος".

β. Στην παράγραφο 3.2 περιλαμβάνεται ενδεικτικός κατάλογος των δραστηριοτήτων που μπορεί να αναλάβει ο ΔΕΣΦΑ για την υλοποίηση του εν λόγω κύριου σκοπού του.

γ. Στην παράγραφο 3.3, ο καταστατικός σκοπός του ΔΕΣΦΑ εκτείνεται ρητώς πέραν των ρυθμιζόμενων δραστηριοτήτων του:

"Ο ΔΕΣΦΑ μπορεί να προβαίνει σε οποιαδήποτε άλλη ενέργεια ή πράξη και να προσφέρει μη ρυθμιζόμενες υπηρεσίες, εντός ή εκτός της ελληνικής επικράτειας, και πέραν των αναφερομένων στις παρ. 3.1 και 3.2 του παρόντος άρθρου, εφόσον δεν αντίκεινται στο σκοπό του και στις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας και είναι συναφείς με το σκοπό της Εταιρείας, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, των εξής:" [...],

ενώ στην παράγραφο 3.4 του Καταστατικού απαριθμούνται ορισμένες πράξεις/ενέργειες στις οποίες μπορεί να προβαίνει η εταιρεία, προκειμένου να επιδιώξει τους εταιρικούς της σκοπούς, όπως αυτοί ορίζονται στις παραγράφους 3.1, 3.2 και 3.3, με τη ρητή επισήμανση, μεταξύ άλλων, ότι ο ΔΕΣΦΑ μπορεί:

"(α) [...] να συμμετέχει σε επιχειρήσεις οποιασδήποτε νομικής μορφής, με την επιφύλαξη τυχόν περιορισμών που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία".

3. Με βάση τα ανωτέρω, είναι προφανές ότι ο ΔΕΣΦΑ δικαιούται να προβαίνει σε κάθε είδους πράξη ή ενέργεια, υπό την προϋπόθεση ότι αυτές δεν αντίκεινται στο σκοπό του ή σε τυχόν περιορισμούς που επιβάλλονται από το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο. Όσον αφορά στο τελευταίο σημείο, επισημαίνεται ότι οι ισχύοντες νομικοί περιορισμοί σχετίζονται με την ιδιότητα του ΔΕΣΦΑ ως Διαχειριστή και αναφέρονται κυρίως σε υποχρεώσεις και περιορισμούς προερχόμενους από την πιστοποίησή του ως Ιδιοκτησιακά Διαχωρισμένου

Διαχειριστή (δηλ. στην απαγόρευση συμμετοχής σε δραστηριότητες και επενδύσεις που σχετίζονται με την παραγωγή και προμήθεια φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας) και το υφιστάμενο ρυθμιστικό πλαίσιο εν γένει. Περαιτέρω, ως προς τον «έλεγχο» της οικονομικής δυνατότητας του ΔΕΣΦΑ να εκπληρώνει τις υποχρεώσεις του ως Διαχειριστής, η ευρωπαϊκή και εθνική νομοθεσία έχουν προδιαγράψει συγκεκριμένο πλαίσιο, στο οποίο ουδόλως περιλαμβάνεται η εξουσία της ΡΑΕ να επιβάλει την ανάπτυξη των μη ρυθμιζόμενων υπηρεσιών από άλλη (διάφορη του Διαχειριστή) οντότητα, το οποίο, στην πραγματικότητα και κατ' ουσίαν, ισοδυναμεί με απαγόρευση στον ίδιο τον ΔΕΣΦΑ να αναπτύσσει τέτοιες δραστηριότητες και να μεταβιβάσει όλες τις συμφωνίες που έχει αναλάβει στο πλαίσιο άσκησης των μη-ρυθμιζόμενων δραστηριοτήτων του στη νέα αυτή νομική οντότητα.

Συνακόλουθα, οι προτεινόμενες ρυθμίσεις της παρ. 3 του άρθρου 4 του υπό διαβούλευση σχεδίου κανονισμού βρίσκονται εκτός του πεδίου της σχετικής νομοθετικής εξουσιοδότησης, άλλως αποτελούν προϊόν κακής (μη νόμιμης) χρήσης της οικείας διακριτικής ευχέρειας της Αρχής. Επιπλέον, συνιστούν σημαντικό περιορισμό της οικονομικής και επιχειρηματικής ελευθερίας της εταιρείας, καθώς περιορίζουν σαφώς τη δυνατότητα ελεύθερης λήψης αποφάσεων του ΔΕΣΦΑ σε επίπεδο εταιρικής διακυβέρνησης και, για το λόγο αυτό, ελέγχονται ως παραβίαση των οικονομικών δικαιωμάτων του Διαχειριστή και ιδίως της επιχειρηματικής ελευθερίας του, όπως τα δικαιώματα αυτά προστατεύονται από το ελληνικό Σύνταγμα και από διεθνούς δικαίου διατάξεις.

Κριτήρια Διάκρισης Υπηρεσιών του Διαχειριστή.

Κατά την εισήγηση της Αρχής βασικό κριτήριο διάκρισης των υπηρεσιών Μη Μεταφοράς και των «Πρόσθετων» (και πλέον βάσει του υπό τη 2η διαβούλευση κειμένου αναφερόμενων ως «Βοηθητικών»), Υπηρεσιών ΥΦΑ, ωφελούμενοι είναι οι χρήστες του Εθνικού Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου και του τερματικού σταθμού ΥΦΑ αντίστοιχα. Περαιτέρω, με βάση τον Ενωσιακό Κανονισμό αριθμ. 2017/460 επιτρέπεται η δυνατότητα κοινωνικοποίησης του κόστους των Υπηρεσιών Μη- Μεταφοράς εφόσον παρέχεται όφελος στο σύνολο των χρηστών. Το ίδιο κριτήριο θεωρούμε ότι θα πρέπει να ακολουθείται και στην περίπτωση των «Βοηθητικών» Υπηρεσιών ΥΦΑ. Ειρήσθω εν παρόδω, δεν προκύπτει ο λόγος για τον οποίο η Αρχή, παρότι σε όλες τις μέχρι τούδε αποφάσεις της χρησιμοποιεί τον όρο «Πρόσθετες Υπηρεσίες ΥΦΑ», αίφνης στο υπό διαβούλευση κείμενο ο όρος αυτός αντικαθίσταται με τον όρο «Βοηθητικές Υπηρεσίες ΥΦΑ».

Αναφορικά με τα κριτήρια διάκρισης υπηρεσιών που τίθενται στην Πρόταση της ΡΑΕ προτείνεται η διαγραφή των κριτηρίων ως εξής:

“β) Πρόκειται για μια υπηρεσία άρρηκτα συνδεδεμένη, αναγκαία ή επικουρική αυτής της υπηρεσίας Μεταφοράς/ΥΦΑ

δ) Οι ωφελούμενοι από την παρεχόμενη υπηρεσία είναι οι Χρήστες του ΕΣΦΑ/του Τερματικού Σταθμού”

καθώς τα εν λόγω κριτήρια δεν αποτελούν υποχρέωση βάσει της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 2017/4060 και συνιστούν περιορισμό στην άσκηση των εν λόγω υπηρεσιών.

2. Έσοδο και τιμολόγιο των Υπηρεσιών Μη Μεταφοράς και των «Βοηθητικών» υπηρεσιών ΥΦΑ

Επιτρεπόμενο Έσοδο & Τιμολόγηση

Η πρόταση της Αρχής για την τιμολόγηση των Υπηρεσιών Μη Μεταφοράς και των «Βοηθητικών», υπηρεσιών ΥΦΑ, βασίζεται στο μακροπρόθεσμο επιπρόσθετο κόστος (“long run incremental cost”), με τη δυνατότητα επιλογής υιοθέτησης μοντέλου τιμολόγησης “price cap” ή “cost plus” ενώ γίνεται αναφορά για μοναδιαία χρέωση ανηγμένη στη βάση της ζήτησης της σχετικής υπηρεσίας. Η εν λόγω πρόταση δεν είναι εφαρμόσιμη για τις Υπηρεσίες μη Μεταφοράς.

Η εν λόγω πρόταση εισάγει περίπλοκες και λεπτομερείς διαδικασίες καθώς και πλήθος δομικών αλλαγών για τον καθορισμό των εσόδων και τιμολογίων των Υπηρεσιών Μη Μεταφοράς και των «Βοηθητικών» Υπηρεσιών ΥΦΑ. Τα ανωτέρω, σε συνδυασμό με την εισαγωγή της διάταξης ελάχιστες ημέρες πριν την έγκριση της μεθοδολογίας από την Αρχή, χωρίς καμία αιτιολογία, θέτουν το Διαχειριστή σε αδικαιολόγητα δυσμενή θέση, μη παρέχοντάς του τη δυνατότητα επαρκούς ανάλυσης της πρότασης και των επιπτώσεών αυτής, στερώντας του παράλληλα τη δυνατότητα διατύπωσης πλήρους και εμπειριστατωμένης απάντησης. Ενδεικτικά, επισημαίνονται τα παρακάτω:

Η εισήγηση της Αρχής για την υιοθέτηση κοστοστρεφούς τιμολογίου για τις Υπηρεσίες Μη Μεταφοράς & «Βοηθητικών» Υπηρεσιών ΥΦΑ, δε λαμβάνει υπόψιν την ανάγκη διασφάλισης της ανταγωνιστικότητας των εν λόγω υπηρεσιών. Αντιθέτως, η πρόταση του ΔΕΣΦΑ για τη δυνατότητα υιοθέτησης υβριδικού μοντέλου τιμολόγησης μέσω του συνδυασμού μιας προσέγγισης βασισμένης στο κόστος (κοστοστρεφές τιμολόγιο -με βάση την ανάκτηση του κόστους) και μιας προσέγγισης βασισμένης στην αγορά (τιμολόγιο με βάση την αγορά), διασφαλίζει τόσο τη μακροπρόθεσμη ανάκτηση του κόστους, όσο και την ανταγωνιστικότητα της υπηρεσίας.

Η αφαίρεση της δυνατότητας κοινωνικοποίησης των Ανακτήσιμων Διαφορών στη Βασική Υπηρεσία Μεταφοράς και ΥΦΑ δημιουργεί αβεβαιότητα για την ανάκτηση του κόστους των επενδύσεων και θέτει τις υποδομές σε κίνδυνο σταδιακής απαξίωσης (stranded assets), μη ενθαρρύνοντας έτσι την ανάπτυξη νέων ρυθμιζόμενων υπηρεσιών και μη εξασφαλίζοντας την ανταγωνιστικότητα των υφιστάμενων. Είναι ασαφής δε, ο τρόπος χειρισμού τυχόν Ανακτήσιμων Διαφορών στην προσέγγιση του μοντέλου “price cap”.

Επιπροσθέτως, η Αρχή εισάγει μια πολύπλοκη διαδικασία για τον υπολογισμό του κόστους (“long run incremental cost”) και την κατανομή των κοινών δαπανών των εν λόγω υπηρεσιών με τις υπόλοιπες υπηρεσίες. Η εν λόγω μεθοδολογία κρίνεται εξαιρετικά πολύπλοκη στην υλοποίησή της, δεν έχει συζητηθεί ή εφαρμοσθεί στο παρελθόν και συνεπώς η αξιολόγηση / λεπτομερής σχολιασμός της απαιτεί περαιτέρω πληροφορίες και διευκρινίσεις από την Αρχή, ή και παράθεση παραδειγμάτων.

Το μοντέλο τιμολόγησης χρήζει περαιτέρω αξιολόγησης πριν την εφαρμογή του προκειμένου να διασφαλισθεί ότι οδηγεί σε τιμολόγια ανταγωνιστικά, ενώ πρέπει να διασφαλιστεί και ότι το απαιτούμενο κόστος εφαρμογής της προτεινόμενης μεθοδολογίας είναι εύλογο (αξιολογώντας το τυχόν πρόσθετο όφελος που επιτυγχάνει δεδομένης της πολυπλοκότητας εφαρμογής της).

Υπηρεσία ΥΦΑ μικρής κλίμακας

1. Ως γνωστόν, ο Διαχειριστής δυνάμει ενωσιακών και εθνικών κανόνων και αρχών, υπόκειται σε καθεστώς έντονης δημόσιας ρύθμισης, η οποία είναι σύμφυτη με την ίδια την οργάνωση και λειτουργία του και εμπίπτει στον πυρήνα της επιχειρηματικής του δραστηριότητας. Η έντονη αυτή ρύθμιση συνιστά μια πάγια, συστημική και διαχρονική επιλογή τόσο του ενωσιακού, όσο και του Έλληνα νομοθέτη, η οποία αποσκοπεί και συντείνει στη διαμόρφωση ενός απόλυτα αναγκαίου καθεστώτος προστασίας για τη λειτουργία του Διαχειριστή. Και τούτο, με στόχο να διασφαλίζεται ότι ο Διαχειριστής διαθέτει πλήρως και διαρκώς τα απαραίτητα για τη οικονομικά βιώσιμη δραστηριοποίησή του έσοδα και πόρους και ότι είναι σε θέση να επιτελεί τον καίριο ρόλο του υπό συνθήκες ασφάλειας, προβλεψιμότητας και οικονομικής αποδοτικότητας, προς όφελος των χρηστών, των τελικών καταναλωτών και, εν γένει, του κοινωνικού συνόλου.

2. Πράγματι, όπως αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 16 του Προοιμίου της Οδηγίας 2009/73/ΕΚ σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά φυσικού αερίου, «[ο]ι κανόνες για τον ανεξάρτητο διαχειριστή μεταφοράς προσφέρουν ένα κατάλληλο ρυθμιστικό πλαίσιο που εγγυάται τον θεμιτό ανταγωνισμό, επαρκείς επενδύσεις, πρόσβαση των νεοεισερχομένων στην αγορά και ολοκλήρωση των αγορών φυσικού αερίου». Σημειωτέων ότι στο ίδιο Προοίμιο γίνεται επανειλημμένα λόγος για παροχή κινήτρων στους Διαχειριστές προς διενέργεια επενδύσεων (βλ., ενδεικτικά, αιτιολογικές σκέψεις 6, 9, 34 και 35), ενώ γίνεται επίσης αναφορά στην αναγκαιότητα αύξησης της εμπιστοσύνης και της ρευστότητας στην αγορά (βλ. αιτιολογική σκέψη 36). Επισημαίνεται δε ότι στην αιτιολογική σκέψη 7 του Προοιμίου του Κανονισμού (ΕΕ) 2017/460 για τη θέσπιση κώδικα δικτύου σχετικά με την εναρμονισμένη διάρθρωση των τιμολογίων μεταφοράς αερίου γίνεται μνεία της ανάγκης «να προαχθεί η σταθερότητα των τιμολογίων μεταφοράς για τους χρήστες δικτύου, να διασφαλιστεί η οικονομική σταθερότητα και να αποφευχθούν αρνητικές επιπτώσεις στα έσοδα και στις ταμειακές ροές των διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς».

Οι ίδιοι κανόνες προβλέπονται και στην ελληνική έννομη τάξη προκειμένου να διασφαλίζεται ότι ο Διαχειριστής διαθέτει τα έσοδα και τους πόρους που απαιτούνται για την οικονομικά βιώσιμη λειτουργία του και να προστατεύεται η πραγματοποίηση επενδύσεων και η αποτελεσματική επίδιωξη των στόχων της ενεργειακής πολιτικής.

3. Στο πλαίσιο αυτό, η ΡΑΕ οφείλει να ερμηνεύει και να εξειδικεύει το εφαρμοστέο ενωσιακό και εθνικό νομικό πλαίσιο με πλήρη σεβασμό στους προαναφερθέντες βασικούς κανόνες και αρχές αναφορικά με τη ρύθμιση της δραστηριότητας των Διαχειριστών. Περαιτέρω, η ΡΑΕ, ως Ανεξάρτητη Διοικητική Αρχή, έχει υποχρέωση να τηρεί –πέραν και επιπλέον του ειδικού ρυθμιστικού πλαισίου της ενέργειας– μια σειρά από θεμελιώδεις γενικές αρχές, στις οποίες συγκαταλέγονται, μεταξύ άλλων, οι αρχές του κράτους δικαίου, της νομιμότητας, της ασφάλειας δικαίου, της χρηστής διοίκησης και της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης. Οι εν λόγω γενικές αρχές επιτάσσουν στη Διοίκηση να μην ανατρέπει αιφνιδιαστικά και αδικαιολόγητα παγιωμένες σύννομες καταστάσεις, διαψεύδοντας την εύλογη πεποίθηση των διοικουμένων ως προς τη συνέχισή τους και ανατρέποντας τον βασιζόμενο στην εν λόγω πεποίθηση προγραμματισμό. Η τήρηση της υποχρέωσης αυτής από τη ΡΑΕ παρίσταται κατά μείζονα λόγο επιτακτική εν προκειμένω, λαμβανομένου υπόψη ότι ο Διαχειριστής προγραμματίζει και αναπτύσσει τη δραστηριότητά του κατά τρόπο εμπροσθοβαρή και αναλαμβάνοντας σημαντικότατο επιχειρηματικό ρίσκο, καθώς λαμβάνει κρίσιμες επιχειρηματικές αποφάσεις σε χρόνο επαρκώς έγκαιρο πριν από την υλοποίησή τους, προβαίνει εκ των προτέρων σε ιδιαίτερα μεγάλες επενδύσεις και απασχολεί εξαιρετικά

υψηλής έντασης κεφάλαιο. Κατά συνέπεια, η ΡΑΕ υποχρεούται να ασκεί τις σχετικές αρμοδιότητές της έναντι του Διαχειριστή με συνέπεια, συνέχεια και συστηματικότητα στο πλαίσιο δε αυτό οφείλει να εκδίδει πράξεις ειδικά, σαφώς και επαρκώς αιτιολογημένες και εμπειριστατωμένες.

4. Εξάλλου, απολύτως αναγκαία συνθήκη για την οικονομικά βιώσιμη και αποτελεσματική ανταπόκριση του Διαχειριστή στα κρίσιμα καθήκοντά του είναι η διασφάλιση από πλευράς του Ρυθμιστή ενός σταθερού επενδυτικού περιβάλλοντος, το οποίο να επιτρέπει τη διενέργεια επενδύσεων και τον προγραμματισμό της ανάπτυξης του Συστήματος –ο οποίος, όπως προαναφέρθηκε, είναι μακροχρόνιος, απαιτεί πολύ υψηλής έντασης κεφάλαιο και συναρτάται με την ανάληψη σημαντικότερων επιχειρηματικών κινδύνων– υπό συνθήκες σταθερές, ασφαλείς και αρκούντως προβλέψιμες και όχι με βάση δεδομένα μεταβαλλόμενα διαρκώς και κατά το δοκούν, χωρίς την πλήρωση των νόμιμων προς τούτο προϋποθέσεων και τη συνδρομή ειδικών, εξαιρετικών λόγων δημοσίου συμφέροντος. Τούτο συμβαδίζει, άλλωστε, με την πάγια ρυθμιστική θεωρία και διοικητική πρακτική στο δίκαιο της ενέργειας, η οποία, υπό το φως της αρχής της ασφάλειας δικαίου, επιβάλλει οι βασικές κανονιστικές επιλογές, οι οποίες αποτυπώνονται στους οικείους κανονισμούς και κώδικες, να μειώνουν το ρυθμιστικό κίνδυνο (regulatory risk) και να διευκολύνουν οι επενδύσεις. Σε διαφορετική περίπτωση, ανακύπτει –συν τοις άλλοις– και ζήτημα παραβίασης διατάξεων του Ελληνικού Συντάγματος και υπερνομοθετικής περιωπής, στις οποίες κατοχυρώνονται θεμελιώδη δικαιώματα, όπως η οικονομική-επιχειρηματική ελευθερία και το δικαίωμα στην ιδιοκτησία και περιουσία.

5. Ωστόσο, σε προφανή αντιδιαστολή με τους προαναφερόμενους κανόνες, διατάξεις και αρχές, το τελευταίο διάστημα παρατηρείται μια αξιοσημείωτη ευμεταβλητότητα και ασυνέπεια εκ μέρους της ΡΑΕ όσον αφορά στην αντιμετώπιση της δραστηριότητας του Διαχειριστή. Ειδικότερα, η Αρχή, με σειρά αποφάσεων και πράξεών της, μεταβάλλει μονομερώς, αιφνιδίως και αδικαιολόγητα μια σειρά από βασικές συνθήκες και στοιχειώδη δεδομένα βάσει των οποίων ο ΔΕΣΦΑ έχει λάβει συγκεκριμένες επιχειρηματικές αποφάσεις, έχει προβεί σε ουσιώδεις επενδυτικές επιλογές και, γενικότερα, έχει διαμορφώσει τη μέχρι σήμερα οικονομική δραστηριότητα και παρουσία του στη Χώρα. Αυτή είναι η επιλογή της ρυθμιστικής αντιμετώπισης της παροχής των «υπηρεσιών φόρτωσης φορτηγών ΥΦΑ» και του «Jetty for SSLNG bunkering», τις οποίες η ΡΑΕ δεν αντιμετωπίζει πλέον ως ρυθμιζόμενες δραστηριότητες, με μη συμπερίληψή τους στη Ρυθμιζόμενη Περιουσιακή Βάση της Βασικής Δραστηριότητας ΥΦΑ – παρ' ότι τα έργα αυτά έχουν συμπεριληφθεί για πολλά χρόνια στα εγκεκριμένα Προγράμματα Ανάπτυξης του ΕΣΦΑ, τα οποία εξ ορισμού περιλαμβάνουν μόνο έργα που αφορούν σε ρυθμιζόμενες δραστηριότητες. Η ΡΑΕ δεν προέβαλε κανέναν απολύτως λόγο για την αλλαγή αυτήν στη θεώρησή της και προβαίνει στον αποκλεισμό των δραστηριοτήτων αυτών από το καθεστώς που διέπει τις ρυθμιζόμενες υπηρεσίες σε δύο χρόνια από σήμερα, ανατιολόγητα.

6. Ως εκ τούτου, οποιαδήποτε μεταβολή του επιχειρηματικού κινδύνου – από ρυθμιζόμενο και εντασσόμενο στη ΡΠΒ της Βασικής Δραστηριότητας ΥΦΑ, σε μη ρυθμιζόμενο και πλήρως εκτεθειμένο στους κινδύνους της αγοράς, ex post και μάλιστα κατόπιν της λήψης της τελικής επενδυτικής απόφασης για τα δύο έργα από το ΔΕΣΦΑ, θα έθετε σε σοβαρό κίνδυνο την οικονομική βιωσιμότητα των έργων αυτών και θα δημιουργούσε σημαντική ζημία στη χρηματοπιστωτική σταθερότητα του Διαχειριστή, ο οποίος υπόκειται σε δημόσια ρύθμιση, όχι μόνο λόγω της ζημίας που θα προκύψει ως προς τα συγκεκριμένα έργα, αλλά και λόγω

του σοβαρού αρνητικού αντίκτυπου που θα δημιουργηθεί στο πιστωτικό προφίλ των ρυθμιζόμενων έργων στη χώρα.

7. Οι εν λόγω ενέργειες της ΡΑΕ ελέγχονται ως παράνομες, καθώς αντιβαίνουν στους προαναφερθέντες πάγιους και βασικούς κανόνες, διατάξεις και αρχές και θέτουν ευθέως σε κίνδυνο την επίτευξη των στόχων του εφαρμοστέου, ενωσιακού και εθνικού, ρυθμιστικού πλαισίου καθιστούν δε το οικονομικό περιβάλλον απολύτως ασταθές και ολισθηρό, το οποίο καθιστά αδύνατη και εξαιρετικά δυσχερή την ασφαλή λήψη κρίσιμων επιχειρηματικών αποφάσεων και τη διενέργεια των αναγκαίων επενδύσεων για την ανάπτυξη του ΕΣΦΑ αλλά και, γενικότερα, για την αποτελεσματική ανταπόκριση του ΔΕΣΦΑ στον ρόλο του ως Διαχειριστή «κατά τρόπο ασφαλή, επαρκή, αξιόπιστο και οικονομικά αποδοτικό», σύμφωνα με τη ρητή διατύπωση του άρθρου 68 παρ. 1 του ν. 4001/2011.

Υπηρεσία φόρτωσης βυτιοφόρων ΥΦΑ

Ειδικότερα, όπως έχει ήδη πολλαπλώς επισημανθεί, προφορικώς και εγγράφως, από το ΔΕΣΦΑ, όσον αφορά στην παροχή της υπηρεσίας φόρτωσης βυτιοφόρων ΥΦΑ, η πρόταση της Αρχής δεν συνάδει, αφενός με προγενέστερες σχετικές αποφάσεις της, και αφετέρου με το επιχειρησιακό μοντέλο της συγκεκριμένης δραστηριότητας. Ήδη από το Πρόγραμμα Ανάπτυξης ΕΣΦΑ 2016-2025, (Απόφαση ΡΑΕ 64/2017), αναγνωρίστηκε ότι η Υπηρεσία Φόρτωσης Βυτιοφόρων ΥΦΑ είναι ρυθμιζόμενη υπηρεσία, ως τμήμα της Βασικής Δραστηριότητας ΥΦΑ και ως εκ τούτου το κεφαλαιουχικό κόστος αυτής εντάσσεται στη ΡΠΒ του ΔΕΣΦΑ, απόφαση η οποία αποτέλεσε τη βάση λήψης της Τελικής Επενδυτικής Απόφασης εκ μέρους του ΔΕΣΦΑ προκειμένου να προχωρήσει στην έναρξη των κατασκευαστικών εργασιών. Το ίδιο προκύπτει, πέραν κάθε αμφισβήτησης, και από τις προσφάτως εκδοθείσες αποφάσεις της Αρχής στη βάση των διατάξεων της παρ. 1 του άρθρου 69, της περ. α' της παρ. 2 του άρθρου 68 του ν. 4001/2011 καθώς και τις διατάξεις των άρθρων 15 και 88 του ίδιου νόμου, με τις οποίες εγκρίθηκαν οι όροι πρόσβασης στην υπηρεσία φόρτωσης φορτηγών ΥΦΑ (Απόφαση ΡΑΕ 590/2022), η οικεία πρότυπη σύμβαση (Απόφαση ΡΑΕ 591/2022) και η τιμολόγηση των παρεχόμενων υπηρεσιών (Απόφαση ΡΑΕ 592/2022). Σύμφωνα με τις βασικές αρχές που διέπουν, εκ της εθνικής και ενωσιακής νομοθεσίας, την παροχή κάθε ρυθμιζόμενης δραστηριότητας, πρέπει να διασφαλίζεται ιδίως η ελεύθερη πρόσβαση τρίτων σε αυτή (Third Party Access) και η χρηματοοικονομική ουδετερότητα του Διαχειριστή για την αποφυγή κινδύνου σταδιακής απαξίωσης της υποδομής (stranded asset). Η πρόταση της Αρχής δεν συνάδει με τις αρχές αυτές και ως εκ τούτου δεν βρίσκει νομικό έρεισμα, καθώς η προτεινόμενη ανάκτηση του κόστους της επένδυσης μέσω διακριτών τιμολογίων βασίζεται στο κόστος της εκάστοτε παρεχόμενης υπηρεσίας, συμπεριλαμβανομένων και τυχόν ανακτήσιμων διαφορών αυτής για τα έτη μετά το 2024. Για τη διασφάλιση των ανωτέρω αρχών και την απρόσκοπτη εκκίνηση και ανάπτυξη της αγοράς που βασίζεται στην Υπηρεσία Φόρτωσης Φορτηγών ΥΦΑ, είναι απαραίτητη η αποφυγή μη ανταγωνιστικών χρεώσεων (σε σχέση με γειτονικούς τερματικούς σταθμούς ΥΦΑ που προσφέρουν υπηρεσίες φόρτωσης φορτηγών ΥΦΑ, και σε σχέση με ανταγωνιστικά καύσιμα) που πιθανόν να οδηγήσουν σε υποανακτήσεις, σε απαξίωση της υποδομής και συνεπακολούθως στην αποτυχία ανάπτυξης της αγοράς.

Ο ΔΕΣΦΑ θεωρεί ότι η πρότασή του για την τιμολόγηση της Υπηρεσίας Φ-ΥΦΑ, όπως έχει αποτυπωθεί στην υπ' αριθμ. 141047/16.05.2022 επιστολή του (Σχρετ. 2) - που με την υπ' αριθμ. 592/2022 απόφαση της Αρχής, έγινε αρχικώς αποδεκτή για τα έτη 2022 και 2023 με την Απόφαση 592/2022, ενώ εγκρίθηκε η παράταση αυτής και για το έτος 2024, και στη συνέχεια απορρίφθηκε αναιτιολογητως για τα επόμενα έτη, είναι σύμφωνη με την κείμενη

νομοθεσία και διασφαλίζει τόσο τη μακροπρόθεσμη ανάκτηση του κόστους, όσο και την ανταγωνιστικότητα της υπηρεσίας (προς ανταγωνιστικούς τερματικούς σταθμούς ΥΦΑ που προσφέρουν υπηρεσίες φόρτωσης φορτηγών ΥΦΑ, και προς ανταγωνιστικά καύσιμα). Η ανταγωνιστικότητα της Υπηρεσίας είναι απαραίτητη ώστε να καταστεί δυνατή η αποτελεσματική ανάπτυξη της αγοράς στην Ελλάδα, ο απώτερος άλλωστε στόχος της Υπηρεσίας. Επιπλέον, η διατήρηση σχετικά σταθερών τιμολογίων που επιτυγχάνεται με τον προτεινόμενο από το ΔΕΣΦΑ χειρισμό, παρέχει ένα αξιόπιστο μήνυμα στην αγορά ενδυναμώνοντας περαιτέρω την ανάπτυξη της Υπηρεσίας.

Παρά ταύτα, η Αρχή, υιοθέτησε μόνο μεταβατικά για τα έτη 2022 – 2024 την ανωτέρω πρόταση του Διαχειριστή, ενώ μετέπειτα σύμφωνα με το υπό διαβούλευση κείμενο, η υποδομή και η παρεχόμενη υπηρεσία βρίσκεται πλήρως εκτεθειμένη στους κινδύνους της αγοράς.

Οι εν λόγω ενέργειες της ΡΑΕ αντιβαίνουν στους προαναφερθέντες πάγιους και βασικούς κανόνες, διατάξεις και αρχές του εφαρμοστέου, ενωσιακού και εθνικού, ρυθμιστικού πλαισίου καθώς και σε υπερνομοθετικής ισχύος διατάξεις και ουδόλως συμβάλλουν στην δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης και επιχειρηματικής ασφάλειας, κατά τα αναλυτικώς προεκτεθέντα.

3. Ελλιπή κίνητρα σε μια μεθοδολογία κινήτρων

Η παροχή κινήτρων ενθαρρύνει το Διαχειριστή υποδομών να πετύχει ορισμένους επιθυμητούς στόχους και να ευρίσκει τρόπους για να βελτιώνει την απόδοσή του καθώς και να διασφαλίζει με αποδοτικότερο τρόπο την αξιόπιστη και ασφαλή λειτουργία του ΕΣΦΑ, ενώ αφήνει στο Διαχειριστή τη διακριτική ευχέρεια ως προς τον τρόπο επίτευξης αυτών. Η θέσπιση συμμετρικών κινήτρων αποδοτικότητας, η οποία εκθέτει μεν το Διαχειριστή στη συμμετοχή σε τυχόν αρνητικά αποτελέσματα, του επιτρέπει όμως αντίστοιχα τη συμμετοχή στα οφέλη που προκύπτουν από την υπερκέρραση των στόχων, αποτελεί για αυτόν κίνητρο βελτιωμένης απόδοσης, προς αμοιβαίο όφελος τόσο των Χρηστών του Συστήματος, όσο και του ίδιου του Διαχειριστή.

Ωστόσο, σε αντίθεση με τις ανωτέρω αρχές, η πρόταση της Αρχής, η οποία τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση, επιδιώκει να θεσπίσει ένα πλαίσιο τιμολόγησης των δραστηριοτήτων του ΔΕΣΦΑ χωρίς να λαμβάνονται υπόψιν κρίσιμοι στόχοι της μεθοδολογίας που βασίζεται σε κίνητρα.

Η πρόταση της ΡΑΕ, επί παραδείγματι, δε θέτει κίνητρα για τα Έργα Μείζονος Σημασίας (σε αντίθεση με τους Κανονισμούς που έχουν εγκριθεί για τους Διαχειριστές στον κλάδο της ηλεκτρικής ενέργειας) ή κίνητρα για τη χρηματοδότηση νέων επενδύσεων με επιχορηγήσεις, τα οποία είναι συμβατά και με τη βέλτιστη διεθνή πρακτική, ενώ ο μηχανισμός αξιολόγησης των νέων επενδύσεων δεν είναι συμμετρικός, καθώς προβλέπει ποινή σε περίπτωση υπέρβασης του κόστους χωρίς να προσφέρει κανένα επιπλέον κίνητρο στο Διαχειριστή για την υλοποίηση των έργων νωρίτερα από το χρονοδιάγραμμα ή με κόστος χαμηλότερο του προϋπολογισθέντος. Ομοίως, ο νέος προτεινόμενος μηχανισμός δαπανών επί της ουσίας δεν παρέχει κίνητρο επιδίωξης βελτιώσεων στην αποτελεσματικότητα των ελεγχόμενων δαπανών καθώς αφαιρέθηκε η δυνατότητα ενσωμάτωσης στο Απαιτούμενο έσοδο ποσού (παράγοντας EFF) εν είδει επιβράβευσης για το ποσό αποδοτικότητας που επετεύχθη. Η μόνη θετική εξέλιξη είναι η ενσωμάτωση κινήτρου για τα καινοτόμα έργα, όπου όμως το προτεινόμενο χορηγούμενο οικονομικό κίνητρο δεν μπορεί να υπερβεί το ύψος των

500,000€ ανά έργο. Το εν λόγω ποσό κρίνεται χαμηλό καθώς δε λαμβάνει υπόψιν το συνολικό κόστος της επένδυσης (για μεγάλες επενδύσεις μπορεί να αποτελεί μικρό ποσοστό επί του συνολικού κόστους), και την πολυπλοκότητα της προτεινόμενης διαδικασίας, καθώς η λήψη του κινήτρου προϋποθέτει αναλυτική τεκμηρίωση του οφέλους με τη διεξαγωγή σχετικής μελέτης κόστους οφέλους (CBA), η οποία συνήθως από μόνη της είναι κοστοβόρα.

Συνεπώς, κρίνεται ανεπαρκής η ενσωμάτωση κινήτρων στον κανονισμό για την επίτευξη βελτιώσεων αποδοτικότητας εκ μέρους του Διαχειριστή.

4. Αξιολόγηση νέων επενδύσεων

Τα οριζόμενα κριτήρια αξιολόγησης νέων επενδύσεων που περιλαμβάνονται στην πρόταση της Αρχής καθώς και ο τρόπος εφαρμογής του μηχανισμού αξιολόγησης είναι αόριστα και ασαφή, με αποτέλεσμα να καταλείπεται απροσδιόριστα ευρεία διακριτική ευχέρεια στην Αρχή κατά την εφαρμογή της διάταξης και αντιστοίχως μεγάλη έκθεση του Διαχειριστή σε ένα ασαφές και ασταθές επιχειρηματικό περιβάλλον¹. Δημιουργείται συνεπώς αβεβαιότητα ως προς την ορθή ανάκτηση των επενδυμένων κεφαλαίων, με συνέπεια τη δυσχέραση της λήψης αποφάσεων εκ μέρους του Διαχειριστή για την πραγματοποίηση νέων επενδύσεων, ενώ δεν εξασφαλίζεται η τήρηση των αρχών της διαφάνειας, της προβλεψιμότητας και της σταθερότητας, τις οποίες το σχετικό ρυθμιστικό πλαίσιο οφείλει να διασφαλίζει.

Απαραίτητη είναι η διασφάλιση ότι οποιοσδήποτε μηχανισμός αξιολόγησης θα εναρμονίζεται με το υπάρχον πλαίσιο αξιολόγησης και παρακολούθησης των επενδύσεων που ορίζεται στον Κώδικα Διαχείρισης, σύμφωνα με το οποίο, ο Διαχειριστής υποβάλλει σε ετήσια βάση έκθεση αιτιολόγησης υπερβάσεων με όριο σημαντικότητας 10%. Συνεπώς, το όριο σημαντικότητας πρέπει να ανέλθει στο 10% με βάση τα οριζόμενα στον Κώδικα Λειτουργίας, ενώ προτείνεται ο καθορισμός του μηχανισμού αξιολόγησης να πραγματοποιηθεί εντός του κατάλληλου ρυθμιστικού πλαισίου – εκτός του Κανονισμού Τιμολόγησης, λαμβάνοντας υπόψη τα οριζόμενα στα σχετικά ρυθμιστικά κείμενα.

5. Ανάκτηση και απόδοση

Σημαντικός παράγοντας για την οικονομική βιωσιμότητα του Διαχειριστή, την αποτελεσματική λειτουργία του Συστήματος και την προώθηση νέων επενδύσεων, είναι η πλήρης ανάκτηση του κόστους και των επενδυμένων κεφαλαίων του Διαχειριστή.

Στο πλαίσιο αυτό, θεωρούμε πως σε αντίθεση με την πρόταση της ΡΑΕ, οι παρακάτω αρχές οφείλουν να συμπεριληφθούν στον προς έκδοση Κανονισμό Τιμολόγησης:

1. Για τον κατάλληλο καθορισμό της απόδοσης επί της Ρυθμιζόμενης Περιουσιακής Βάσης (ΡΠΒ), πρέπει κατά τον υπολογισμό των επιμέρους παραμέτρων:
 - i. Να λαμβάνονται υπόψιν οι προβλέψεις για τη μελλοντική τάση των μακροοικονομικών παραμέτρων (π.χ. απόδοση επένδυσης χωρίς κίνδυνο, ασφάλιστρο κινδύνου της Χώρας) και όχι μόνο η παρελθούσα εξέλιξή τους.

¹ Ενδεικτικά αναφέρονται: α) ελλιπής αιτιολόγηση του ορίου σημαντικότητας στο (5%) επί των σωρευτικών κεφαλαιουχικών δαπανών β) ελλιπής προσδιορισμός κριτηρίων: π.χ. «εξετάστηκαν εναλλακτικοί τρόποι αντιμετώπισης», «ακολουθήθηκαν ορθές ή βέλτιστες πρακτικές», «κρίνονται αποτελεσματικές σε σχέση με τη βελτίωση που επιτυγχάνουν», «ο Διαχειριστής ενήργησε με σύνεση» κλπ.

Οι προτάσεις του Διαχειριστή για συμπερίληψη της μελλοντικής τάσης των εν λόγω παραμέτρων δεν έχουν συμπεριληφθεί.

- ii. Να ορίζονται σαφώς οι απαραίτητες προσαρμογές οι οποίες αποτυπώνουν τα αποτελέσματα της νομισματικής πολιτικής (ήτοι, ποσοτική χαλάρωση, υπεραπόδοσεις στα κρατικά ομόλογα - convenience premium).
 - iii. Να ορίζεται σαφώς ο χρονικός ορίζοντας και η μέθοδος υπολογισμού των παραμέτρων (π.χ. απόδοση επένδυσης χωρίς κίνδυνο, ασφάλιστρο κινδύνου της Χώρας, περιθώριο δανειακού κινδύνου, συντελεστής συστηματικού κινδύνου "β", ασφάλιστρο κινδύνου της Αγοράς / ασφάλιστρο κινδύνου ιδίων κεφαλαίων του Διαχειριστή). Η έλλειψη λεπτομερούς και διαφανούς ορισμού της μεθοδολογίας υπολογισμού των παραμέτρων εισάγει μεγάλο βαθμό αβεβαιότητας για τη μελλοντική εξέλιξη της ρυθμιζόμενης απόδοσης, γεγονός που αντίκειται στις αρχές της ρυθμιστικής σταθερότητας και προβλεψιμότητας και επηρεάζει τις επενδυτικές αποφάσεις.
 - iv. Να δίνεται η δυνατότητα επικαιροποίησης του μεσοσταθμικού κόστους κεφαλαίου που καθορίζεται για τη Ρυθμιστική Περίοδο, ώστε να αντικατοπτρίζονται τυχόν σημαντικές αλλαγές στο φορολογικό συντελεστή και στην απόδοση της επένδυσης χωρίς κίνδυνο. Η παροχή της δυνατότητας αυτής κρίνεται ιδιαίτερα σημαντική δεδομένης της τρέχουσας συγκυρίας και της μακροοικονομικής αστάθειας που αυτή δημιουργεί.
 - v. Να λαμβάνεται υπόψη το συνολικό κόστος δανειακών κεφαλαίων του Διαχειριστή, το οποίο δύναται να περιλαμβάνει ενδεικτικά και όχι περιοριστικά κόστη διαχείρισης, αντιστάθμισης κινδύνου και κρατικές εξασφαλίσεις (state guarantees).
2. Σημαντική είναι και η διασφάλιση ανάκτησης των εξόδων και των επενδυμένων κεφαλαίων με χρηματοοικονομικά ορθό τρόπο, σύμφωνα με τις βασικές χρηματοοικονομικές αρχές, ο οποίος οφείλει να εξασφαλίζει χρηματοοικονομική ουδετερότητα, οδηγώντας σε ίδιο αποτέλεσμα σε όρους παρούσας αξίας, ανεξάρτητα από το χρόνο ανάκτησης. Κατά τα ανωτέρω, όλες οι προσαρμογές αξίας στο Απαιτούμενο Έσοδο, καθώς και η κατανομή τυχόν ανακτήσιμων διαφορών σε περισσότερα έτη για σκοπούς εξομάλυνσης, πρέπει να υπολογίζονται με επιτόκιο αναγωγής το μεσοσταθμικό κόστος κεφαλαίου του Διαχειριστή, και όχι τον εκτιμώμενο πληθωρισμό (ΜΔΤΚ), ώστε οι θετικές ή αρνητικές ανακτήσεις να πραγματοποιούνται με τρόπο χρηματοοικονομικά ουδέτερο, τόσο για το Διαχειριστή όσο και για τους Χρήστες.
3. Κατά τον υπολογισμό της Ρυθμιζόμενης Περιουσιακής Βάσης, η αναπόσβεστη αξία των παγίων πρέπει να υπολογίζεται κατά το έτος $i-1$, ενώ οι εκτιμώμενες ετήσιες αποσβέσεις των παγίων του έτους αναφοράς i δεν θα πρέπει να αφαιρούνται, διότι καθ' αυτόν τον τρόπο δεν εξασφαλίζεται η ορθή ανάκτηση των επενδεδυμένων κεφαλαίων του διαχειριστή. Υπολογιστικό μοντέλο το οποίο τεκμηριώνει τα ανωτέρω έχει αποσταλεί στην Αρχή κατόπιν σχετικού αιτήματός της, στις 03/11/2022.

Σε αντίθεση με τα ανωτέρω, οι υπό κρίση προτεινόμενες ρυθμίσεις εισάγουν υπέρμετρους και δυσανάλογους περιορισμούς στα δικαιώματα της περιουσίας και της οικονομικής

ελευθερίας του Διαχειριστή, αναιρώνοντας το δικαίωμα στην απόλαυση της περιουσίας του και στην απρόσκοπτη και αποτελεσματική ανάπτυξη της επιχειρηματικής του δράσης, όπως τα δικαιώματα αυτά κατοχυρώνονται στο Σύνταγμα και σε υπερεθνικού χαρακτήρα διατάξεις.

6. Μηχανισμός Κινήτρου και Λειτουργικές Δαπάνες

Η πρόταση της Αρχής για τη νέα μεθοδολογία παρουσιάζεται ελάχιστες ημέρες πριν τη λήψη της τελικής απόφασης από τη ΡΑΕ, αναθεωρώντας ριζικά το μηχανισμό που είχε προταθεί κατά την 1^η ΔΔ, ο οποίος είχε συζητηθεί εκτενώς με το Διαχειριστή, αλλά και αναλυθεί διεξοδικά θεωρούμενος ως τελικός, με μονάχα βελτιώσεις στις λεπτομέρειές του να εκκρεμούν. Το ελάχιστο χρονικό διάστημα που δόθηκε στο Διαχειριστή για να εξετάσει και να σχολιάσει τη νέα πρόταση, καθιστά αδύνατη την επαρκή ανάλυση των επιπτώσεων του μηχανισμού.

Η πρόταση αναθεώρησης της μεθοδολογίας αποτελεί επί της ουσίας ένα είδος μοντέλου «Revenue Cap», το οποίο αποδυναμώνει το κίνητρο του Διαχειριστή να επιδιώξει περαιτέρω βελτιώσεις στην αποδοτικότητα των ελεγχόμενων λειτουργικών δαπανών. Επιπρόσθετα, η επιλογή της Αρχής να αφαιρέσει το μηχανισμό κινήτρου επί των ελεγχόμενων λειτουργικών δαπανών οδηγεί σε διαφορετικό αποτέλεσμα για το Διαχειριστή και τους Χρήστες ανάλογα με το χρόνο πραγματοποίησης των βελτιώσεων.

Η μη υιοθέτηση συντελεστή επιμερισμού κατά τον καθορισμό του στόχου των δαπανών (αφορά στο ποσοστό των εξοικονομήσεων/υπερβάσεων λειτουργικών δαπανών το οποίο μεταφέρεται υπέρ/κατά του Διαχειριστή) κατά τον καθορισμό των προβλεπόμενων εύλογων και αποδοτικών ελεγχόμενων λειτουργικών δαπανών για τη ρυθμιστική περίοδο [όπως είχε αποτυπωθεί στο μηχανισμό της Αρχικής Εισήγησης του Διαχειριστή (Σχετ. 1)], συνεπάγεται μεγαλύτερο ρίσκο τόσο για το Διαχειριστή (σε περίπτωση εξοικονόμησης κόστους) όσο και για τους Χρήστες (σε περίπτωση υπερβάσεων), τουλάχιστον κατά την αρχική περίοδο εφαρμογής του νέου Ρυθμιστικού Πλαισίου.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, προτείνουμε την υιοθέτηση της αρχικής Εισήγησης του ΔΕΣΦΑ (Σχετ. 1), καθώς είναι απλή και σαφής στην εφαρμογή, παρέχει επαρκές κίνητρο για την επίτευξη εξοικονομήσεων και οδηγεί σε ισορροπημένο όφελος τόσο για τον Διαχειριστή όσο και τους Χρήστες (βάσει του συντελεστή επιμερισμού που χρησιμοποιείται για τον καθορισμό του στόχου).

Επιπροσθέτως, κρίνεται απαραίτητο να αναφερθεί ότι η προτεινόμενη μεθοδολογία είναι ελλιπώς προσδιορισμένη, με αρκετά ασαφή σημεία που οδηγούν σε διττές ερμηνείες ως προς τον τρόπο εφαρμογής. Ως αποτέλεσμα, ο μηχανισμός δύναται να μην οδηγεί στην πλήρη απόδοση των ωφελειών στο Διαχειριστή και τους Χρήστες του Συστήματος. Όπως συμβαίνει και με άλλα στοιχεία της προσέγγισης που προτείνει η Ρυθμιστική Αρχή, η έλλειψη επαρκών και ακριβών ορισμών δημιουργεί αβεβαιότητα και δυσχεραίνει τη δυνατότητα προβλέψεων. Ειδικότερα, η μη συμπερίληψη αναλυτικού τρόπου υπολογισμού για τον καθορισμό του στόχου των ελεγχόμενων λειτουργικών δαπανών, εντείνει περαιτέρω την αβεβαιότητα και την ασάφεια ως προς τον τρόπο εφαρμογής του υπολογιστικού μηχανισμού, με σημαντικές συνέπειες στην εύρυθμη οργάνωση και λειτουργία του Διαχειριστή αλλά και στη δημιουργία απρόβλεπτων οικονομικών κινδύνων που επηρεάζουν την οικονομική του έκθεση. Μάλιστα, το ύψος του στόχου, ιδιαίτερα με την κατάργηση του μηχανισμού κινήτρου είναι καθοριστικό για την εξασφάλιση της δίκαιης ανταμοιβής του Διαχειριστή για την προσπάθεια επίτευξης εξοικονομήσεων. Με τον τρόπο αυτό,

δυσχεραίνονται οι αποφάσεις του Διαχειριστή, ενώ δεν εξασφαλίζονται οι αρχές της διαφάνειας, της προβλεψιμότητας και της σταθερότητας, τις οποίες το Ρυθμιστικό Πλαίσιο οφείλει να διασφαλίζει.

Τέλος, αναφέρεται ότι η προσθήκη δυνατότητας προσδιορισμού των εύλογων και αποτελεσματικών ελεγχόμενων λειτουργικών δαπανών των Ρυθμιζόμενων Υπηρεσιών με τη χρήση συγκριτικής αξιολόγησης (benchmarking) είναι προβληματική, καθώς τα αποτελέσματα αυτής μπορεί να μην είναι αντιπροσωπευτικά των αποδοτικών λειτουργικών δαπανών ενός Διαχειριστή που δραστηριοποιείται στην Ελλάδα ή λόγω των αντικειμενικών δυσκολιών στην εύρεση δεδομένων που προκύπτουν υπό παρόμοιες και συγκρίσιμες συνθήκες. Η διεξαγωγή συγκριτικής αξιολόγησης αποτελεί μια περίπλοκη και αυξημένης δυσκολίας διαδικασία με αβέβαια αποτελέσματα και πρέπει είτε να αφαιρεθεί από τον προσδιορισμό των Ελεγχόμενων Λειτουργικών Δαπανών, είτε να μην αποτελεί εργαλείο υπολογισμού αυτών, παρά μόνο αξιολόγησής τους.

7. Χρονοδιαγράμματα και Ρυθμιστικές υποχρεώσεις

Με την πρόταση της Αρχής τίθενται μη ρεαλιστικά χρονοδιαγράμματα για την κατάρτιση των Ρυθμιστικών Παραμέτρων τόσο κατά την πρώτη Ρυθμιστική Περίοδο, όσο και για τις μετέπειτα περιόδους, καθώς και για τον ετήσιο υπολογισμό των τιμολογίων. Ο Διαχειριστής θεωρεί σημαντικό κατά τη θέσπιση των χρονοδιαγραμμάτων να ληφθούν υπόψη όλες οι λογιστικές και διοικητικές διαδικασίες, οι διαδικασίες ελέγχου των απολογιστικών στοιχείων από το Διαχειριστή, τον ορκωτό ελεγκτή και την Αρχή, καθώς και εύλογοι απαιτούμενοι χρόνοι για περαιτέρω συζητήσεις με την Αρχή για την επίλυση τυχόν ζητημάτων που δύναται να ανακύψουν.

Επιπρόσθετα, το πλήθος των ζητούμενων στοιχείων για την εναρμόνιση με τις απαιτήσεις του προτεινόμενου Ρυθμιστικού Πλαισίου, θεωρείται υπέρμετρα μεγάλο και δυσανάλογο, δεδομένου ότι οι οριζόμενοι μηχανισμοί κινήτρων οδηγούν εξ' ορισμού το Διαχειριστή σε αυστηρούς εσωτερικούς ελέγχους και προσπάθειες εξοικονόμησης, βελτίωσης και βέλτιστης διαχείρισης.

Για τους ανωτέρω λόγους θεωρούμε το προτεινόμενο ετήσιο χρονοδιάγραμμα υποβολής στοιχείων προς την Αρχή ανέφικτο και αιτούμαστε τη μετακύλισή του κατά ένα μήνα, ήτοι έως 30 Απριλίου κάθε έτους.

Ομοίως, το χρονοδιάγραμμα υποβολής για την πρώτη Ρυθμιστική Περίοδο (30 Ιανουαρίου 2023) είναι πρακτικά ανέφικτο δεδομένων και των ήδη συντελεσθεισών καθυστερήσεων στη διαδικασία, με την έγκριση του Κανονισμού να αναμένεται το νωρίτερο στα τέλη Δεκεμβρίου. Η παράλληλη ανάγκη συμμετοχής του Διαχειριστή στην ανάπτυξη πρότυπου υπολογιστικού μοντέλου εσόδου και τιμολογίων, καθώς και κατάλληλου εργαλείου για την παρακολούθηση των επενδύσεων του Προγράμματος Ανάπτυξης, καθιστά μη ρεαλιστική την υποβολή πριν από τα τέλη Μαρτίου 2023.

8. Εκκαθάριση έτους 2023

Σύμφωνα με το αρ. 119 παρ. 2 του ν.4951/2022 προβλέφθηκε ότι το έτος 2023, κατ' εξαίρεση του Κανονισμού Τιμολόγησης Βασικών Δραστηριοτήτων του Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου, αποτελεί μονοετή Ρυθμιστική Περίοδο. Δεδομένου ότι ο υπολογισμός του Απαιτούμενου Εσόδου και των ρυθμιζόμενων τιμολογίων μεταφοράς και ΥΦΑ για το υπόψη έτος εγκρίθηκαν λαμβάνοντας υπόψη τη μεθοδολογία, τους κανόνες και τις αρχές του υφιστάμενου Κανονισμού Τιμολόγησης ΕΣΦΑ (ΡΑΕ 1434/2020) κι όχι βάσει της υπό διαβούλευση πρότασης της Αρχής, η εκκαθάριση δεν μπορεί παρά να πραγματοποιηθεί με βάση τους ίδιους κανόνες και αρχές. Το ίδιο άλλωστε έχει δεχθεί η ΡΑΕ στο πρόσφατο παρελθόν με την υπ' αριθμ. 1141/2019 απόφασή της σχετικά με τον υπολογισμό της ανακτήσιμης διαφοράς του έτους 2019.

9. Χρήση προσαυξήσεων από δημοπρασίες δέσμευσης δυναμικότητας

Ο Διαχειριστής χαιρετίζει την ενσωμάτωση της πρότασής του για τη δυνατότητα χρήσης των προσαυξήσεων από τις δημοπρασίες δέσμευσης δυναμικότητας και είναι σύμφωνος με τη δυνατότητα διοχέτευσης μέρους ή του συνόλου των εσόδων είτε για τη μείωση της συμφόρησης είτε για τη χρήση αυτών κατά τον υπολογισμό του Απαιτούμενου Εσόδου, όπως ρητώς καθορίζεται στον Κανονισμό (ΕΕ) 2017/460 (άρ. 19 παρ. 4). Είναι απαραίτητο ωστόσο να διασφαλιστεί, μέσω ρητής αναφοράς στον Κανονισμό Τιμολόγησης, ότι τυχόν έσοδα από προσαυξήσεις στις δημοπρασίες εγγράφονται στον ξεχωριστό λογαριασμό, μόνο εφόσον τα εν λόγω έσοδα του τρέχοντος έτους έχουν πρώτα χρησιμοποιηθεί για να συμψηφιστούν τυχόν προκύπτουσες υποανακτήσεις του Απαιτούμενου Εσόδου του ΕΣΦΑ κατά το ίδιο έτος, ώστε να αποφεύγεται η αύξηση των τιμολογίων. Ο εν λόγω συμψηφισμός θα πραγματοποιείται πριν από την εγγραφή του ποσού των προσαυξήσεων στον ειδικό λογαριασμό, στο τέλος κάθε Έτους. Συνεπώς, προτείνεται η εξής λεκτική προσθήκη στην Παρ. 1 του Άρθρου 32: «*Η αποκτηθείσα προσαύξηση δημοπρασίας (auction premium), εγγράφεται σε ξεχωριστό λογαριασμό μόνο εφόσον τα έσοδα από προσαυξήσεις του τρέχοντος έτους έχουν πρώτα χρησιμοποιηθεί για να συμψηφιστούν τυχόν προκύπτουσες υποανακτήσεις του Απαιτούμενου Εσόδου του ΕΣΦΑ κατά το ίδιο έτος, ώστε να αποφεύγονται αυξήσεις στα τιμολόγια χρήσης του ΕΣΦΑ [...]*».

Διευκρινίζεται ότι ο φορολογικός χειρισμός του λογαριασμού προσαυξήσεων θα πραγματοποιείται σύμφωνα με τα ισχύοντα λογιστικά πρότυπα.

Τέλος, κρίνεται απαραίτητη η εισαγωγή σαφούς αναφοράς σύμφωνα με την οποία η ετήσια απόφαση της ΡΑΕ για τη διατήρηση των εσόδων στο αποθεματικό ή για τη χρήση αυτών κατά τον υπολογισμό του Απαιτούμενου Εσόδου του ΕΣΦΑ και των σχετικών Τιμολογίων, θα λαμβάνεται τεκμηριωμένα, έπειτα από εισήγηση του Διαχειριστή σε ετήσια βάση.

Ειδικότερα σχόλια επί του Κειμένου

1. Δυνατότητα εκκαθάρισης λειτουργικών δαπανών που δε συμπεριλήφθηκαν στο στόχο των Ελεγχόμενων Λειτουργικών Δαπανών

Για τους σκοπούς πλήρους και δίκαιης ανάκτησης των κεφαλαίων του Διαχειριστή, κρίνεται απαραίτητη η ενσωμάτωση δυνατότητας αναγνώρισης λειτουργικών εξόδων τα οποία αιτιολογημένα απαιτήθηκαν σε συγκεκριμένο έτος, αλλά δεν είχαν ενσωματωθεί προϋπολογιστικά στις παραμέτρους που χρησιμοποιήθηκαν για τον καθορισμό των εύλογων και αποδοτικών ελεγχόμενων λειτουργικών δαπανών της εν λόγω Ρυθμιστικής Περιόδου

(κατά τα οριζόμενα στο Άρθρο 12 της πρότασης της Αρχής), καθώς ήταν αδύνατο να προβλεφθούν εκ των προτέρων. Τα εν λόγω κόστη προτείνεται να εκκαθαρίζονται απολογιστικά ως μη ελεγχόμενες λειτουργικές δαπάνες έπειτα από τεκμηριωμένη εισήγηση του Διαχειριστή και έγκριση της ΡΑΕ.

Εκκαθάριση Ανακτήσιμων διαφορών της Ρυθμιστικής Περιόδου 2019-2022

Παρατηρούμε την ενσωμάτωση διορθωτικού παράγοντα P_{Li} στο Απαιτούμενο Έσοδο της ΥΦΑ (Άρθρο 23) αλλά την παράλειψη του αντίστοιχου παράγοντα από το Απαιτούμενο Έσοδο Υπηρεσίας Μεταφοράς (Άρθρο 22) αναφορικά με την εκκαθάριση των εναπομεινάντων ποσών των Ανακτήσιμων Διαφορών των προηγούμενων ετών σε περίπτωση που έχουν επιμεριστεί σε περισσότερα από 2 έτη. Συγκεκριμένα, για την πρώτη Ρυθμιστική Περίοδο 2024-2027 πρέπει να συμπεριληφθούν τα μη ανακτηθέντα ποσά από τυχόν ανακτήσιμες διαφορές των ετών 2020, 2021, 2022, 2023 και για την Υπηρεσία Μεταφοράς.

Διορθωτικοί Παράγοντες P₆ & P_{6T}

Παρατηρούμε πως ενώ αναγνωρίζονται οι εν λόγω διορθωτικοί παράγοντες για τη διευθέτηση του εσόδου προσαύξησης των δημοπρασιών (P₆) και του ποσού προς εκκαθάριση για την Υπηρεσία φόρτωσης φορτηγών ΥΦΑ (P_{6T}) παραλείπονται από τη φόρμουλα υπολογισμού του Απαιτούμενου εσόδου ΥΦΑ. Ομοίως, παραλείπεται η αναφορά τους από την περιγραφή της διαδικασίας κατάρτισης του Απαιτούμενου Εσόδου της Υπηρεσίας Μεταφοράς και ΥΦΑ (Άρθρο 43).

2. Παλαιά Ανακτήσιμη Διαφορά

Η αναφορά σε υπόλοιπο της Παλαιάς Ανακτήσιμης Διαφοράς πρέπει να είναι βασισμένη σε απολογιστικά στοιχεία, ήτοι στο απολογιστικό έτος 2021 και όχι στην πρόβλεψη για το έτος 2022, όπως είχε υποβληθεί από τον ΔΕΣΦΑ στο πλαίσιο υποβολής των τιμολογίων του έτους 2023. Το εν λόγω ποσό για το έτος 2021 διαμορφώνεται σε 112.783.493€.

3. Πάγια σε εμπορική λειτουργία

Στην πρόταση της Αρχής προβλέπεται η αναγνώριση των παγίων στη ΡΠΒ και των ρυθμιστικών αποσβέσεων μόνο για τα πάγια που είναι σε εμπορική λειτουργία, με την σχετική επεξήγηση: «Σε εμπορική λειτουργία νοούνται τα πάγια των οποίων η κατασκευή έχει ολοκληρωθεί και είναι άμεσα και πλήρως αξιοποιήσιμα». Προτείνεται η αναδιατύπωση του ορισμού ως εξής: «Σε εμπορική λειτουργία νοούνται τα πάγια των οποίων η κατασκευή έχει ολοκληρωθεί, ανεξαρτήτως εάν έχουν ολοκληρωθεί έργα με τα οποία αυτά διασυνδέονται ή υφίστανται εξωγενείς παράγοντες που επηρεάζουν τη χρήση τους, και δεν οφείλονται σε πταίσμα του ΔΕΣΦΑ» σύμφωνα με την εισήγηση του ΔΕΣΦΑ. Είναι σημαντικό να είναι σαφής η διασφάλιση της ανάκτησης του κόστους των επενδύσεων και η απόδοσή τους βάσει WACC μετά το πέρας της κατασκευής και ετοιμότητας του έργου για θέση σε λειτουργία, ανεξάρτητα από την αξιοποίηση, όταν αυτή μπορεί να επηρεάζεται από άλλα έργα ή εξωγενείς παράγοντες εκτός ελέγχου του ΔΕΣΦΑ.

4. Χρονική αναγνώριση των αποσβέσεων

Στην πρόταση της Αρχής προτείνεται ο υπολογισμός των αποσβέσεων των παγίων με την παραδοχή της έναρξης λειτουργίας των παγίων στο μέσο του έτους. Η εν λόγω παραδοχή κρίνεται εύλογη για την εκτίμηση του εν λόγω ποσού. Ωστόσο, σε ό,τι αφορά στη διαδικασία εκκαθάρισης απολογιστικών στοιχείων (διορθωτικός παράγοντας P₂ στο Απαιτούμενο έσοδο), οι αποσβέσεις των νέων παγίων που τέθηκαν σε λειτουργία υπολογίζονται στα

συστήματα πληροφόρησης με βάση τα ακριβή στοιχεία της ημερομηνίας έναρξης λειτουργίας των παγίων, και συνεπώς η εν λόγω πραγματική ημερομηνία έναρξης λειτουργίας θα πρέπει να ληφθεί υπόψη, με στόχο τον επακριβή προσδιορισμό του διορθωτικού παράγοντα P2.

5. Τιμολόγια Συστήματος Μεταφοράς

Ειδικά για τη χρήση ως σημείου εξόδου ενός σημείου εισόδου που είναι και Σημείο Διασύνδεσης και αντιστρόφως προτείνεται η διαγραφή από την Παράγραφο 5 του Άρθρου 27 του εξής λεκτικού: *«Η χρήση ως σημείου εξόδου ενός σημείου εισόδου που είναι και Σημείο Διασύνδεσης και αντιστρόφως, χρεώνεται με τους συντελεστές χρέωσης της αντίστοιχης*

Εισόδου [...]».

Αναφορικά με τη δυνατότητα διασποράς του Επιτρεπόμενου εσόδου ΥΦΑ, ο ΔΕΣΦΑ κρίνει απαραίτητη την προσθήκη του εξής λεκτικού στο Άρθρο 20 - Διασπορά του Επιτρεπόμενου Εσόδου *«Ο Διαχειριστής δύναται να εξετάσει τη δυνατότητα επιμερισμού του ποσού της κοινωνικοποίησης του ΥΦΑ και στις χρεώσεις εξαγωγών για τα Σημεία Διασύνδεσης, καθώς προκύπτει όφελος των εν λόγω χρηστών από την εισαγωγή του ΥΦΑ. Η εν λόγω προσέγγιση έχει προταθεί και από τον ACER (28.03.2019- Analysis of the Consultation Document for Greece) ».*

6. Διαδικασία επικαιροποίησης στοιχείων

Το Άρθρο 40, στο πλαίσιο της προετοιμασίας κατάρτισης του Επιτρεπόμενου εσόδου των βασικών υπηρεσιών πριν την έναρξη της Ρυθμιστικής Περιόδου, ορίζει ως μέρος της διαδικασίας ότι *“Στο τέλος της κάθε Ρυθμιστικής Περιόδου, η ΡΑΕ επανεξετάζει το σύνολο των παραμέτρων του Επιτρεπόμενου Εσόδου, επικαιροποιώντας και τις εκτιμήσεις των παραμέτρων εκείνων που δεν επανεξετάζονται κατά τη διάρκειά της”*. Η εν λόγω διάταξη προτείνεται να διαγραφεί, καθώς είναι ασαφές πώς σχετίζεται με την προετοιμασία υποβολής των παραμέτρων του Επιτρεπόμενου Εσόδου, η οποία πραγματοποιείται ούτως η άλλως κατά τα οριζόμενα στο Άρθρο 40. Περαιτέρω, η διαδικασία επικαιροποίησης του Επιτρεπόμενου εσόδου εξετάζεται ετησίως στο πλαίσιο της απολογιστικής διαδικασίας υπολογισμού των διορθωτικών παραγόντων του έτους t-2 καθώς και της Έκτακτης αναθεώρησης του προϋπολογιστικού Επιτρεπόμενου Εσόδου σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Άρθρο 43 και 42 αντίστοιχα.

Ομοίως, το Άρθρο 43, στο πλαίσιο της προετοιμασίας κατάρτισης του Απαιτούμενου Εσόδου των βασικών Υπηρεσιών θέτει ως υποχρέωση του Διαχειριστή να υποβάλει «απολογιστικά στοιχεία των παραμέτρων που συνθέτουν το Επιτρεπόμενο Έσοδο του Διαχειριστή για το προηγούμενο έτος και επικαιροποιημένο προϋπολογισμό του τρέχοντος έτους. Είναι σαφές πως τα απολογιστικά στοιχεία υποβάλλονται αναλυτικά για τον υπολογισμό των σχετικών διορθωτικών παραγόντων [σημεία α) έως η) του ίδιου άρθρου]. Ωστόσο, δεν είναι κατανοητό πώς συνδέεται με την εν λόγω διαδικασία η αναγκαιότητα επικαιροποίησης του εσόδου βάσει προϋπολογισμού για το τρέχον έτος.

7. Ενδεικτικός Πίνακας των Ρυθμιζόμενων Υπηρεσιών Μεταφοράς & ΥΦΑ

Πρόσδοση οσμής σε δίκτυα διανομής φυσικού αερίου

Η εισήγηση της Αρχής κατατάσσει στο Παράρτημα Β: Ενδεικτικός Πίνακας των Ρυθμιζόμενων Υπηρεσιών Μεταφοράς & ΥΦΑ την υπηρεσία πρόσδοσης οσμής στο φυσικό αέριο στις ρυθμιζόμενες υπηρεσίες μη μεταφοράς. Καθώς η εν λόγω υπηρεσία είναι αναγκαία για την ασφάλεια των τελικών καταναλωτών φυσικού αερίου πρέπει να διασφαλίζεται η πλήρης

ανάκτηση του κόστους της. Η Αρχή πρέπει να διασαφηνίσει τον υπόχρεο παροχής της εν λόγω υπηρεσίας (Διαχειριστής Δικτύου Διανομής, ΔΕΣΦΑ ή τρίτος φορέας).

Το υπό διαβούλευση κείμενο περιέχει ορισμένες αστοχίες και ασάφειες μη δομικού περιεχομένου, οι οποίες ο Διαχειριστής θεωρεί θα επιβεβαιωθούν από την Αρχή. Δεδομένου ωστόσο του πολύ σύντομου χρόνου της διαβούλευσης, δεν είμαστε σε θέση να τις αποτυπώσουμε εντός της ταχθείσας προθεσμίας. Για το λόγο αυτό, πέραν των απόψεων που διατυπώνονται με την παρούσα, ο Διαχειριστής προτίθεται εφόσον καταστεί χρονικά εφικτό να αποστείλει εντός των επομένων ημερών συμπληρωματικές προτάσεις του επ' αυτών.

Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, και δεδομένου ότι, όπως προαναφέρθηκε, οι ενέργειες της Αρχής βρίσκονται σε ευθεία αντίθεση με πάγιους και βασικούς κανόνες, διατάξεις και αρχές του εφαρμοστέου, ενωσιακού και εθνικού, ρυθμιστικού πλαισίου και με υπερνομοθετικής ισχύος διατάξεις, ο ΔΕΣΦΑ καλεί την Αρχή να υιοθετήσει την – κατά νόμον – υποβληθείσα εισήγηση (Σχετ. 4) συμμορφούμενη κατά τρόπο άμεσο, πλήρη και προσήκοντα με το πλαίσιο αυτό, και δηλώνει ότι επιφυλάσσεται για την άσκηση των δικαιωμάτων του και την προστασία των εννόμων συμφερόντων του, με όλα τα διαθέσιμα μέσα, ενώπιον παντός αρμόδιου Δικαστηρίου και Αρχής.

Ο ΔΕΣΦΑ αιτείται, τέλος, τη μη δημοσιοποίηση του περιεχομένου των απόψεων που διατυπώνονται με την παρούσα επιστολή, τα οποία λόγω του ευαίσθητου στρατηγικού χαρακτήρα των προτεινόμενων επιλογών εκ μέρους της εταιρείας μας συνιστούν εμπορικό - επιχειρηματικό απόρρητο αυτής.

Παραμένουμε στη διάθεση της Αρχής για την παροχή τυχόν διευκρινίσεων επί των προτάσεών μας, καθώς και για κάθε περαιτέρω συνεργασία.

Με εκτίμηση
Yours sincerely

Maria Rita Galli
Ανώτατη Εκτελεστική Διευθύντρια
Chief Executive Officer